

СТАНОВИЩЕ

Във връзка с дисертационен труд на тема:

„Металът в монументалните скулптури на Любомир Далчев, Галин Малакчиев, Крум Дамянов, Георги Чапкънов, Ангел Станев, Емил Попов” за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” с автор: Зоя Лекова, НХА Факултет за приложни изкуства, катедра „Метал”.

От проф. Христо Кирилов Харалампиев – преподавател в катедра „Рисуване и моделиране” при Архитектурния факултет на УАСГ.

Зоя Лекова е родена 1972 г. в гр. Пловдив. Завършила НХА, специалност „Скулптура” в ателието на проф. Крум Дамянов, придобивайки образователно-квалификационната степен „Магистър”. От 2008 г. е хоноруван преподавател по скулптура в катедра „Метал” на НХА. Член на СБХ от 2004 г. Организираща е няколко самостоятелни изложби. Редовен участник в национални и представителни за българското изобразително изкуство експозиции. Автор с определен афинитет към симпозиумната форма на изява. Реализирала е скулптурни творби в редица национални и международни симпозиуми в камък, дърво и стъкло. Носител на награда за ледена скулптура – Банско 2005 г. и за рисунка 1999 г.- София. Един от най-изявените скулптури от това поколение с определен интерес, както към иновативната, така и към традиционната за скулптурата морфология и пластична дефиниция.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е на тема: „Металът в монументалните скулптури на Любомир Далчев, Галин Малакчиев, Крум Дамянов, Георги Чапкънов, Ангел Станев, Емил Попов” . Трудът е структуриран от две части: текст и албум с фотоси илюстриращи анализиранияте творби. Текстът съдържа 221 стр., включващ: увод, седем глави, заключение и библиография. Особено важно и съществено в цялостния контекст на изследването е приложението с избран илюстративен материал, оформено в отделно книжно тяло. То съдържа 183 страници и 427 цветни фотографски изображения.

В уводната част Зоя Лекова посочва обекта и целите на изследването, подчертавайки, че то не е просто разглеждане на цялостното творчество на изброените автори, а по-скоро чрез него се доказва хипотезата за първостепенното значение на използвания материал – метал при създаването на монументалните скулптури. При анализирането на различни по характер творби, се акцентира върху ролята на метала като уникалност в пластичните решения, стоящи в основата на авторските идеи. Така поставената цел изисква изпълнението на редица задачи, свързани предимно със събирателска дейност, систематизиране и анализ на получените резултати, някои от които постигнати и чрез определени интервюта с част от авторите и свързани с тях участници в процеса на създаване на произведението. Изследването е лимитирано и времево, като условно е приет периода 1937-2013 г. Годините, когато са създадени подбраните творби. В унисон с характера на дисертационния труд, текстът е подчинен на сравнителния анализ, като основен метод на работа.

Особено важна в структурата на труда е първата му глава. Тук наред със задължителния в този случай исторически преглед на процесите и тенденциите в развитието на монументалната скулптура през XX век, се отбелязват обективните условия, предпоставящи творческите търсения на отделните автори, влезли в обсега на дисертанта. В този смисъл е посочена и ролята на държавата в голяма част от разглеждания период и начина на финансиране на монументалните обекти, което е в пряка връзка с избора на конкретно технологично изпълнение и материал. Фокусът на изследването върху метала като конкретен материал за реализация, някак естествено изисква и отделянето на специално място в текста за художественото металолееене. На пръв поглед, един чисто технологичен проблем, който обаче, изисква изграждането на специфична база, осигуряваща сложните и в голяма степен решаващи за качеството на крайния резултат етапи в материализирането на творческата идея.

Следващите части са посветени на творчеството на авторите: Любомир Далчев, Галин Малакчиев, Крум Дамянов, Георги Чапкънов, Ангел Станев и Емил Попов. В самият подбор на произведенията от една страна, прозира очевидното лично

пристрастие на дисертанта, но от друга, правдиво отразява избора общ критерий за новаторство в използването на материала метал. Сравнително подробно и в хронологичен порядък са анализирани конкретни произведения, реализирани в различна архитектурна среда, които илюстрират авторовата теза за значимостта на метала, като изразно средство, дефиниращо в най-пълен вид пластичната идея.

Заключението обобщава резултатите от изследването и извежда значимите според автора резултати. Авторефератът е реализиран коректно в контекста на цялостния дисертационен труд.

Приносният характер на труда е преди всичко във факта, че може би за пръв път се обръща толкова сериозно внимание на ролята на конкретния материал за реализация на монументални структури, както и разглеждането на технологията в употребата на метала за реализацията на изброените обекти.

Сериозно внимание би трябвало да се обърне и върху отделното книжно тяло – албум, в което е събран и приложен снимков материал, илюстриращ разглеждания проблем. Смятам, че с незначителна редакция и подходящо професионално оформление, той би могъл да бъде реализиран, като отделно издание, насочено не само към студентите, но и към всички занимаващи се с подобна проблематика.

След всичко казано до тук, логично е заключението, че представеният дисертационен труд притежава необходимите качества и покрива изискванията на Закона за присъждане на неговия автор образователната и научна степен „Доктор”.

На заседанието на Научното жури ще гласувам с – „да”.

Проф. Христо Харалампиев

27.02.2017 г.

София